

ושפטו את העם. ההפרש בין שופטים לדיוצים, כי שופטים הם היושבים על המשפט, להבות ולהרגס מי שנתחייב בזה על פि המשפט, אבל יועצים הם המלמדים את העם שלא יהיו צדיקים לבוא כל למשפט, ולא יעשו עליה זה לזה.

זהו שנאמר "ואהיבת שופטיך כבראשונה ויעציך כבתחליה" (ישעיה א, כו), ואמרו במדרשו "ואהיבת שופטיך, זה דוד ושלמה, ויעציך, זה משה ואהרן" (פסקתא דר' טו, יא; מדרש זוטא אות מב). פירוש, כי

ג' א' ק' כ' ק' כ' ק'

ה' א' יפה מרדות אחת בלבד של אדם יותר מכמה מליקות. כאן הורונו חז"ל נעם דרך החינוך, כי לא במלומות יחונך האדם

כ"א בדרך נועם, והיראה האמיתית היא יראת הרוממות הבהאה מצירוף אהבה הנאמנה. ועוד הזמנים האחرونים לא ירידו חכמי הפגוגיא לזה, והי' דרך חינוכם רק במקל חובלים, עד הימים הללו שהנסיונות הרכבים הוכיחום להשכיל את אשר הורו לנו חז"ל ברוח קדשם.

על ר' אמר יותר ממה מליקות, שנאמר "תחת גערה מבין מהכוות כסיל מאה". נראה שהוסיף על דבריו רב' יוחנן הקודמים, שאמר יותר מכמה מליקות, דיש שני עניינים בחינוך המוסרי: יש חינוך תמיד להרגיל את האדם במעשים טובים ובמידות טובות, ויש חינוך פתאומי, מקרי, בשעה שמדובר שטר מדורך הישר ונחוץ להוכיחו. והנה לפי יוחנן אמר יותר מכמה מליקות, הכוונה שהוא שטר לטוב להשתדל שתהיה הדריכה המוסרית באה' במחונן מצד שכלו והכוונה בתמידות יתרה ממלאו נהנו ועייז' נחנכו לסור מרע בכלל וללבת בדרך טובים. ור' אמר יותר מכמה מליקות, הכוונה אפי' בשער החינוך המקרי, כי השחית דרכו בחטא ופשע חמור ש ראוי לקלות מאה מליקות, האופן יותר גדול במוכים بعد פשע לפि הנוהג מדורך החינוך גם ע"ז יפה המרדות השכלית, כי הניצוץ השכל'י שבאדם יאיר גם מחשי כי לב אותו שכבר העוו דרכם, רק החובה להעתות במלעת נבונים, שיינו ראויים להכיר ערך המרדות בשלב.

ה' א' ט' ט' ג' ג' ג' ג' ג' ג'

ראוי לחת לב

על זה, הלו תורתנו הקדושה היא נצחית ומלמדת לאדם דעת כל הימים, ואם כן, הלא בזמן שהיה ישראל שרוין על אדמות ועושים רצון קולם מתווך עשר, מי יקבל על עצמו להיות שוטר ולהכotta איש הישראלית? גם מה היה צורך לשוטרים אז... הלו באות נפשם (בהת恭מתם) יאותו לקבל עליהם דין דיןיהם?

ויראה לדמות בזה, כי תורתנו מודעת זאת לנו, מהות הדין והפרנס המתמנה על ציבור. שבאם הדין הוא בלתי הגון במשמעותו, ואין כוונתו לשם שם ולחקים דגלי התורה ומשפט הדת על תילים, הנה דין ופרנס כזה אין מורה מוטלת על בעלי דין, ובועל דין קשה לא ישמע לו. אכן, באם הדור זוכה אשר פרנסיו ומנהגיו המנוסחים לעם בני ישראל היה צדיקי וחסידי הדור האמתיים, אהובי ה' ועבדיו, וכל היוצא מפיהם ואשר יגידו, הקב"ה מקיים על ידיהם לגודל צדקתם וקדושתם. הנה שופטים كانوا הם בעצם השוטרים, כי יפול על עם גודל פחדם ויגורו מפניהם כמנני חרב מלעשות עול, וכל מוצא שפתיהם יחושו לקיים מפני אשר יידעו כי דיבורם עווה וושם (וכל זה מפני יראת הרוממות של העם כלפיהם) וזה אומרנו שופטים ושוטרים תחן לך', ביאورو - שתתן לך שופטים שיהיו הם השוטרים... שיראו מפניהם מלחמת קדושיםם כ מפני השוטר אשר יש לאל ידו לרודתו ולהכotta כפול.

במקל ורצעה, ואז - ושפטו את העם משפט צדק!!

כ' ט' א' ט' ט' ט' ט'

ודוד ושלמה היו שופטים את העם, כמו שנאמר גבי דוד "לבקרים עצמת כל רשי אורי וגורי" (תהלים קא, ח), ו גבי שלמה כתיב "לעשות משפט וגורי" (מלכים א', י, ט), וזהו "שפיטיך כבראשונה". "ויעציך" זה משה "שפיטיך כבראשונה". כי תחילה יותר מוקדם ואחרן, "כתחליה", כי כתחליה יותר מוקדם

הוא בזמן מראשונה. וזה מה שהוא מתחפלים בכל יום "השבה שופטינו כבראשונה ויעצינו כתחליה". (ליקוט הנרא"מ מכתב י"ד, ירושלים תשכ"ג, שעיה שם)

ג' א' א' א' א' א'

אמר רב בהר"ה אע"ג דאמר רבנן שלשה דברים צריך אדם לומר וכי צריך לימיירנהו בניותota כ"ה דליךבלינחו מיניה, אמר ר' א' אנא לא שמייע לי הא דאמר רב"ה וכיימתி מסכרא. יש בכל הדרכה פוללה קרובה ופולה רוחקה: הפעולה הקרובה היא בעניין אותו הדבר הפרטיה הנדרש עכשו להדרכה לקים, בעשה או במניעה. הפעולה הרוחקה היא בעניין חשבות התוצאות, שככל ההנאה פועלת כשהיא עומדת בתקפה. והנה לפי הנראה שיש בכל שלטון שני הדריכים הידועים, של נועם ושל חובלים, לרבות ביד חזקה או לנאל ברך ונעם, אם נשים מגנתנו רק לצד ההדרכה הפרטית או יתגלה מיד לעינינו שיתור נפער על הלובות ע"ז אמרה דרכה מאיilo נבקש לבא ברדיה ובבקיפין. אבל אם נחדר עד סוף תעודת השלטון הפועל בכללות מציאותו, או יש אשר הינה החקיקה תכريع את הכת. כי בהיותה ידועה ומפורסמת בכחה כי עז, תכף מירה גם את הטורפים, ולא עוד שתוכר

מציאות הצורך לשטר, ויוחש הערך הגדול שיש לדברים המוזהרים ע"ז מציאות לשטר חזק. א"כ לכואורה יש. כאן פולה יתרה אם תהיה הדריכה חזקה, יוצאת מכל הרכות והגעימות המתווגת הרבה. אמן אמתת ההכרעה אינה כן בוגע לחקי ד'

ומשפטיו, כי מאשר ידענו שעצם עשיית המצווה היא מוכחת את הדעת ואת הרגש, א"כ לא בלבד ביחס להנחות העניינות והדריך, מפני כללות הדריכה יש יתרון גדול להנחות העניינות והדריך, מפני שפיון שיתור קרובה הפעולה הפרטית להעשות ע"ז אמרה רכה, הלא עצם הפעולה הטובה עצמה היא תהיה העוררת ג'כ' להדריכה הכללית. ע"כ צריך למימרנהו בניותota ג'כ' דליךבלינחו מיניה, ותצא התועלות הקרובה, ומהו תצא ג'כ' הטעות הרוחקה, רק מזכה גוררת מצחה. אמן ההשफטה המתמנת על ציבור. שבאם הדין הוא בלתי הגון במשמעותו, ואין כוונתו לשם שם ולהקים דגלי התורה ומשפט הדת על תילים, הנה דין ופרנס כזה אין מורה מוטלת על בעלי דין, ובועל דין קשה לא ישמע לו. אכן, באם הדור זוכה אשר פרנסיו ומנהגיו המנוסחים לעם בני ישראל היה צדיקי וחסידי הדור האמתיים, אהובי ה' ועבדיו, וכל היוצא מפיהם ואשר יגידו, הקב"ה מקיים על ידיהם לגודל צדקתם וקדושתם. הנה שופטים كانوا הם בעצם השוטרים, כי יפול על עם גודל פחדם ויגורו מפניהם כמנני חרב מלעשות עול, וכל מוצא שפתיהם יחושו לקיים מפני אשר יידעו כי דיבורם עווה וושם (וכל זה מפני יראת הרוממות של העם כלפיהם) וזה אומרנו שופטים ושוטרים תחן לך', ביאورو - שתתן לך שופטים שיהיו הם השוטרים... שיראו מפניהם מלחמת קדושיםם כ מפני השוטר אשר יש לאל ידו לרודתו ולהכotta כפול.